

Autoriteit Consument en Markt
Directie Energie
Postbus 16326
2500 BH Den Haag

Schiphol, 7 december 2023 Kenmerk: [REDACTED]
Betreft: zienswijze SADC i.z. Ontwerpbesluit niet gebruikte transportrechten (GOTORK) - ACM/22/180812

L.S.,

Inleiding

De Autoriteit Consument en Markt (ACM) wenst met het besluit tot wijziging van de voorwaarden als bedoeld in artikel 31 van de Elektriciteitswet 1998 betreffende het verlagen van het gecontracteerd transportvermogen van aangeslotenen (Codebesluit GOTORK), de mogelijkheid te introduceren om het gecontracteerd transportvermogen van grootverbruikers in congestiegebieden te beperken indien zij over een periode van een jaar ten minste 50% of ten minste 1 MW van hun gecontracteerd transportvermogen onbenut hebben gelaten. Het doel van GOTORK is om niet onnodig transportcapaciteit vast te houden en zo in meer aanvragen van anderen om transport te kunnen voorzien en zodoende het net efficiënter te kunnen gebruiken.

In eerdere consultaties is naar voren gekomen dat de ACM GOTORK ziet als instrument naast de andere alternatieve transportrechten en zo begrijpen wij ook naast de reeds bestaande mogelijkheden van congestiemanagement (redispatch en capaciteitsbeperkingscontract). In de *'Consultatie: Alternatieve transportrechten en use it or lose it'* alsmede de *'Publicatie eindnotitie ATR en UIOLI/GOTORK'* wordt gesproken over de mogelijkheid van het in combinatie toepassen van GOTORK en de alternatieve transportrechten en alternatieve transportrechten en congestiemanagement. Uit die stukken, en uit het Ontwerp-codebesluit en de toelichting daarop blijkt naar onze mening nog niet duidelijk hoe omgegaan zal worden met het toepassen van GOTORK bij een aangeslotene **die al in groepsverband deelneemt aan een vorm van congestiemanagement of alternatief transportrecht**. Deze vormen van samenwerkingen worden momenteel middels projecten en pilots uitgerold op diverse plekken in Nederland (o.a. op Schiphol Trade Park in de Haarlemmermeer). Dergelijke samenwerkingen in 'energy hubs' worden in het LAN en in de brief aan de Tweede Kamer van minister Jetten d.d. 18-10-2023 ook sterk aangemoedigd.

Onwenselijkheid toepassen GOTORK binnen energy hubs

Deelnemers dragen reeds bij aan oplossen netcongestie

In dat verband merken wij op dat we menen dat het onwenselijk is GOTORK toe te passen op aangeslotenen die deel uitmaken van een energy hub, zeker indien en zo lang dit niet ten goede komt aan de groep van aangeslotenen in de desbetreffende energy hub. Aangeslotenen in een energy hub dragen immers uit eigen beweging actief bij aan het oplossen van netcongestie, doordat hun gecontracteerd transportvermogen als het ware wordt gedeeld in de groep. Dit is bijvoorbeeld het geval bij (variaties op) de groeps-TO. In die situaties komt niet-gebruikt transportvermogen van een aangeslotene namelijk op momenten ten goede aan andere aangeslotenen binnen de groep die op dat moment behoefte hebben aan meer transportvermogen. Daarmee wordt dus bijgedragen aan het verminderen van netcongestie en tevens aan het doel van GOTORK; namelijk het voorzien in meer transportvermogen van aangeslotenen die onvoldoende transportcapaciteit hebben en het efficiënter gebruiken van het net. In dergelijke samenwerkingen is er daarnaast veelal een (financiële) prikkel voor een aangeslotene met gecontracteerd transportvermogen om zo efficiënt mogelijk gebruik te maken van zijn gecontracteerd transportvermogen (ten behoeve van de andere deelnemers). Ook om die reden wordt dus al vrijwillig door aangeslotenen in een energy hub aan de doelstelling van GOTORK voldaan.

Toepassen GOTORK binnen energy hub geen toegevoegde waarde

Het toepassen van GOTORK bij een aangeslotene in een energy hub voegt bovendien ook niets toe aan de vermindering van de nadelige effecten van netcongestie in dat gebied. Sterker, het zou zelfs nadeliger kunnen uitpakken - indien het vrijgespeelde gecontracteerde transportvermogen op grond van GOTORK zou worden toegekend aan een aangeslotene in dat gebied die niet deelneemt aan de energy hub. In dat geval zou dit vrijgekomen vermogen immers slechts aan één aangeslotene in een congestiegebied ten goede komen, terwijl dit in een energy hub aan een hele groep van aangeslotenen ten goede kan komen. Het toepassen van GOTORK in die context werkt dan ook averechts.

Toewijzing gebruik transportvermogen lastig in energy hub

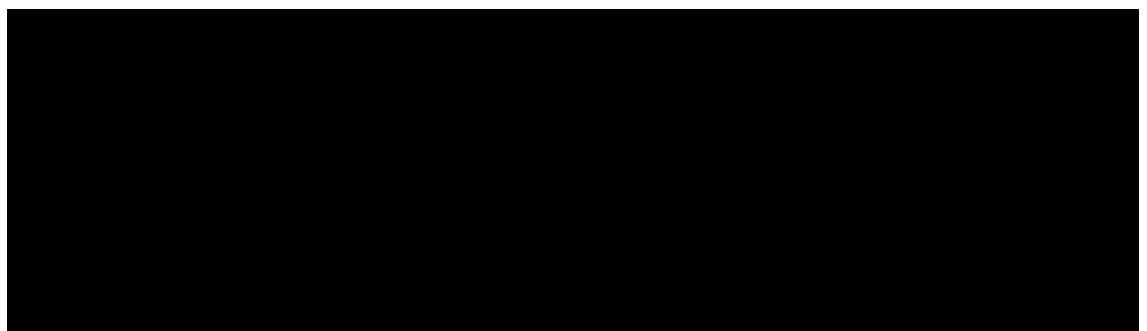
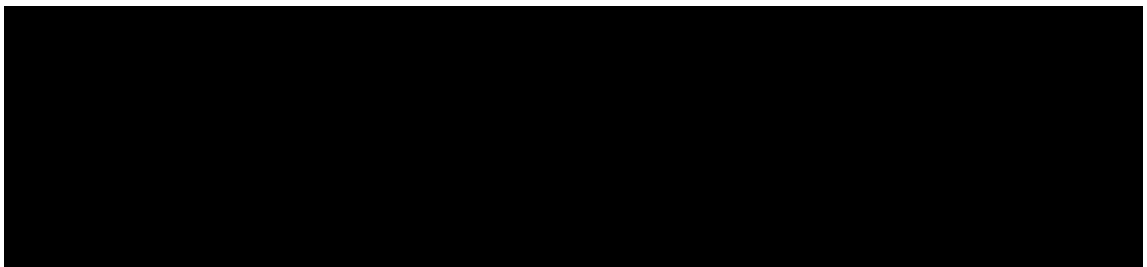
Daar komt bij dat (de behoefte aan) gebruik van transportvermogen in energy hubs lastig concreet is toe te wijzen aan een individuele aangeslotene. Ter illustratie: indien een aangeslotene in een energy hub bijvoorbeeld een batterij of (gas)generator heeft die ingezet wordt wanneer in de groep behoefte is aan extra lokale opwek (veelal op de piekmomenten), zal dat voor die aangeslotene zelf betekenen dat hij op dat moment niet degene is die gebruik maakt van zijn gecontracteerde transportvermogen (hij gebruikt dan immers zijn eigen opwek, achter de meter). Het zou dan onterecht zijn om daar de conclusie aan te verbinden dat die aangeslotene gedurende die periode geen behoefte had aan het gebruik van zijn gecontracteerde transportvermogen.

Dat is namelijk simpelweg onjuist; hij stelt zijn gecontracteerde transportvermogen immers ter beschikking aan (andere aangeslotenen in) de groep - en om dat te kunnen doen, voorziet hij op dit moment in zijn eigen opwek van elektriciteit. Het vaststellen in hoeverre een aangeslotene die deelneemt aan een energy hub zijn gecontracteerd transportvermogen (zelf) 'gebruikt' is dus lastig tot onmogelijk. De toepassing van GOTORK op een dergelijke situatie lijkt in die context dan ook niet alleen averechts uit te pakken, maar ook onwerkbaar.

Rechtszekerheid en bereidwilligheid deelname energy hub

Tot slot is het volgens ons onwenselijk dat de dreiging van GOTORK blijft bestaan ten opzichte van aangeslotenen die al (vrijwillig) deelnemen aan een collectieve oplossing c.q. energy hub. Dat komt de rechtszekerheid en de bereidwilligheid om deel te nemen aan een energy hub niet ten goede. Wij hebben de overtuiging dat energy hubs op een duurzame wijze bijdragen aan de oplossing van het netprobleem en daarna aan een betrouwbare stroomvoorziening; iedere afname van de potentiële bereidwilligheid van aangeslotenen om vrijwillig aan een energy hub deel te nemen (en ieder onnodig risico op het uitstappen van aangeslotenen uit een energy hub) moet daarom wat ons betreft worden voorkomen.

Vertrouwelijk ter achtergrond:

Concluderend

Wij verzoeken ACM om in de toelichting van het besluit op te nemen dat GOTORK niet (zonder meer) zal worden toegepast in bovengenoemde context (zowel in de pilotfase als na de implementatie van die instrumenten middels een nieuw Codebesluit), omdat dit onwenselijk en onwerkbaar zou zijn. Dit strookt ook met het doel van de introductie van GOTORK (en de andere vormen van congestiemanagement en alternatieve transportrechten); het kunnen bijdragen aan efficiënter netgebruik en aan het beperken van capaciteitsproblemen. In die situaties wordt in die doelen immers reeds voorzien; het toepassen van GOTORK is daarvoor niet noodzakelijk. Wat ons betreft is het dus essentieel dat de Minister in de (toelichting op de) GOTORK-regelgeving voldoende (rechts)zekerheid biedt aan partijen die (vrijwillig) in een energy hub deelnemen. Uiteraard zijn we graag bereid verder mee te denken over de uitwerking daarvan, als de Minister dat wenst.

Hoogachtend,

A large black rectangular box redacting the signature of the Director SADC.A small black rectangular box redacting the name of the Director SADC.

Directeur SADC